

Inflacja

Seweryn Turula

Kraków, 13.01.2022

1 Czym jest inflacja?

- Definicja
- Rodzaje inflacji
- Jak mierzy się inflację?
- Przyczyny i skutki inflacji

2 Hiperinflacja

- Rekordy hiperinflacji
- Konkretnie przykłady państw

3 Sytuacja w Polsce

4 Źródła

Definicja inflacji

Inflacja jest utrzymującym się przez dłuższy czas procesem wzrostu cen w gospodarce narodowej, połączonym z dużą utratą wartości pieniądza. Poziom inflacji przyjmowany przez większość państw jako optymalny wynosi 2%.

Rodzaje inflacji

Według kryterium tempa/natężenia procesów inflacyjnych:

- **pełzająca**- do 5% w skali roku
- **krocząca**- od 5 do 1-% rocznie
- **megainflacja**- od 10 do 50% rocznie
- **galopująca**- od 50 do 100% rocznie
- **hiperinflacja**- powyżej 100% w skali roku

Według przyczyn oraz skutków inflacji:

- **inflacja popytowa**
- **inflacja kosztowa**
- **inflacja kredytowa**
- **inflacja jawna**
- **inflacja ukryta**

Wyróżniamy kilka wskaźników mierzących inflację. Do najpopularniejszych należą:

- CPI- Consumer Price Index- wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych
- PPI- Producer Price Index- wskaźnik cen dóbr produkcyjnych
- Deflator PKB- miernik inflacji odzwierciedlający zmiany cen dla całej gospodarki.

Jak oblicza się inflację.

W Polsce pomiarem wskaźnika inflacji zajmuje się Główny Urząd Statystyczny, który robi to w oparciu o wyniki badania cen towarów i usług konsumpcyjnych na rynku detalicznym oraz o wyniki badania budżetów gospodarstw domowych.

Główne etapy pomiaru inflacji to:

- skonstruowanie koszyka inflacyjnego wraz z odpowiednimi wagami
- pomiar cen poszczególnych dóbr i usług
- wyliczenie wartości koszyka inflacyjnego

Zestawienie koszyka CPI

	2017	2018	2019	2020	2021
Żywność i napoje bezalkoholowe	24,28	24,36	24,89	25,24	27,77
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	6,38	6,19	6,37	6,25	6,91
Odzież i obuwie	5,68	5,37	4,94	4,94	4,21
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	20,53	20,35	19,17	18,44	19,14
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	5,14	5,25	5,7	5,8	5,83
Zdrowie	5,56	5,69	5,12	5,29	5,39
Transport	8,63	8,74	10,34	9,89	8,88
Łączność	5,2	4,87	4,18	4,54	5
Rekreacja i kultura	6,89	6,92	6,44	6,62	5,78
Edukacja	0,97	1	1,07	1,15	1,02
Restauracje i hotele	5,23	5,71	6,2	6,12	4,56
Inne towary i usługi	5,51	5,55	5,58	5,72	5,51

- nadmierna ilość pieniądza w gospodarce (w porównaniu z podażą dóbr).
- kłopoty finansowe państwa i konieczność finansowania deficytu budżetowego
- nadmierny wzrost płac w gospodarce
- znaczny wzrost cen surowców energetycznych (np. ropy naftowej)
- nadmierna ilość monopolii w gospodarce

- spadek wartości niezabezpieczonych pieniędzy
- spadek wartości i zaufania do pieniądza
- rozbieżność pomiędzy planowanymi a rzeczywistymi zyskami
- ograniczenie produkcji
- osłabienie aktywności gospodarczej

Rekordy hiperinflacji

10 rekordowych hiperinflacji w historii + Polska

	Rok	Skala	
	Węgry	1946	4.19 × 10 ¹⁶ %
	Zimbabwe	2008	7.96 × 10 ¹⁰ %
	Jugosławia	1994	313 000 000 %
	Republika Serbska	1994	297 000 000 %
	Wenezuela	2019	2 688 670 %
	Niemcy	1923	29 500 %
	Grecja	1944	13 800 %
	Chiny	1949	5 070 %
	Wolne miasto Gdańsk	1923	2 440 %
	Armenia	1993	438 %
	Polska	1923	275 %
	Polska	1990	77 %

Hiperinflacja – bardzo wysoka inflacja, powodowana zwykle przez całkowite załamanie systemu finansowego kraju (i utratę zaufania do waluty krajowej) oraz ogromny deficyt budżetowy finansowany przez dodruk pieniędzy.

Węgry po II wojnie światowej

Najwyższą hiperinflację w historii była hiperinflacja na Węgrzech po zakończeniu II wojny światowej, gdzie w 1946 roku największym nominałem był banknot 100 000 000 000 000 000 000 (100 trylionów) pengo. Inflacja wynosiła wtedy 41 900 000 000 000 000 (41,9 biliarda) % w skali miesiąca.

Wenezuela

W 2014 przez spadek cen ropy naftowej na światowych rynkach Wenezuela znalazła się w kryzysie. Inflacja skoczyła do poziomu 53,3%. Nieoficjalne dane wskazują, że w 2018 inflacja była jeszcze na poziomie 40 000%, a na początku 2019 roku osiągnęła poziom 2 688 670%.

Pod koniec 2018 roku za jednego dolara amerykańskiego można było w Caracas kupić **11 milionów litrów benzyny**, gdy w tym samym czasie za 0.4 dolara amerykańskiego można było dostać jedną rolkę papieru toaletowego.

Przeprowadzono również szereg denominacji boliwara, w 2008, 2018 i 2021 roku.

Hiperinflacja w 1923 roku. Przyczyny:

- brak działań ze strony rządu
- deficyt budżetowy

Skutki:

- wprowadzenie podatku inflacyjnego
- liczne strajki antyrządowe oraz chaos w państwie

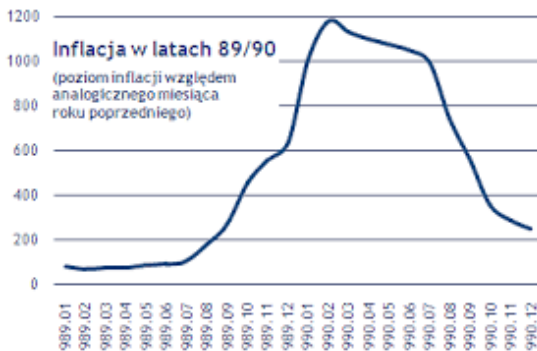
Hiperinflację udało się zatrzymać dzięki planowi Władysława Grabskiego, który polegał na zastąpieniu ówczesnej marki polskiej na złoty polski, oraz powstanie Banku Polskiego.

Drugi raz w Polsce hiperinflacja pojawiła się przy załamaniu się gospodarki PRL, kiedy NBP, łątał wydatki budżetu dodrukiem pieniędzy.

Tym razem hiperinflację udało opanować się dzięki planowi Balcerowicza, którego skutki to:

- spadek inflacji
- polepszenie sytuacji finansowej państwa
- otwarcie polskiej gospodarki na świat

Sytuacja w Polsce

W grudniu mieliśmy do czynienia z największą od 20 lat inflacją. NBP próbuje walczyć z nią podnosząc stopy procentowe. Na ostatnim styczniowym posiedzeniu RPP ustaliło nowe poziomy stóp procentowych:

- stopa referencyjna- 2.25% (wcześniej 1.75%)
- stopa lombardowa- 2.75%
- stopa depozytowa 1.75%

<https://businessinsider.com.pl>

<https://www.bankier.pl>

https://stat.gov.pl/files/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5464/18/1/1/co_warto_wiedziec_o_inflacji.pdf

<https://mfiles.pl/pl/index.php/Inflacja>

<https://inwestycje.pl/gospodarka/gus-podal-sklad-koszyka-inflacyjnego-na-2021/>